నాకూ ఓ మనసుంది

విశాలి బి.ఎ పాసయింది.

ఉద్యోగం చేసి నెలజీతం అందుకోవాలని చాలా ఉబలాటపడింది.

"నీకు ఉద్యోగం ఎందుకమ్మా! హాయిగా భర్తతో కాపురం చేసుకోక!" తండ్రి మందలించాడు. "ఉద్యోగం చేసి సంపాదించే ఖర్మ నీ కెందుకే? పెళ్ళి చేసుకొని భర్తతో సుఖంగా కాపురం చేసుకో! పిల్లాపాపల్ని కని పెంచుకో! అత్తింట్లో పేరు సంపాదించుకో!" తల్లి మరీమరీ చెప్పింది.

ఆ ఇంట్లో తన మాట ఎవరూ వినరు. తన కోరికల్ని గౌరవించరు. సమయం కోసం ఎదురుచూడాలని నిశ్చయించుకుంది విశాలి.

శ్యామ్ బి.ఇ. ఇంజనీరు. మంచి ఉద్యోగం...

విశాలికి అతనితో వివాహం జరిగింది.

అత్తింట్లో అడుగు పెట్టింది. "అమ్మా... విశాలి! అత్తవారింట్లో అందరికీ తలలో నాలుకలా ఉండాలి. ఎవరు ఏమన్నా తలవంచుకుపోవాలి. ఎదురు చెప్పకూడదు. మంచి కోడలివని పేరు తెచ్చుకోవాలి. తెలిసిందా!" అమ్మమ్మ, నాయనమ్మ, తల్లి పదేపదే చెప్పారు.

"నేను ఒక సంవత్సరం ఉద్యోగం చేసి సంపాదించాలి! నా కాళ్ల మీద నాకు నిలబడాలని ఉంది. నా మాట మీరు విన్నారా? మీ మాట నేనెందుకు వినాలి?" ఎదురు ప్రశ్నించింది విశాలి.

"అదే... ఆ మొండితనమే ఆడపిల్లకి పనికి రాదంట!" తల్లి కోపం చేసింది. వాళ్ళని ఎదిరించి మెప్పించలేనని నిశ్చయించుకుంది విశాలి.

"సరేలే!" అంటూ అప్పటికి మనసును అదుపులో పెట్టుకుంది.

'అత్తవారింట్లో ఎవరేమంటారో! ఏ పని చేస్తే ఏం పాడవుతుందో!' విశాలికి మనసులో కాస్త గుబులుగానే ఉంది. కాని అత్త, మామ మంచివారులాగా ఉన్నారు. ఏ పనీ చెప్పడంలేదు. ఏ పని చేసినా వంకలు పెట్టడం లేదు. పైగా– "చాలా బాగా ఉందమ్మా!" అంటూ మెచ్చుకుంటున్నారు కూడా!

ఆడబిడ్డకు కాస్త చికాకు ఎక్కువ. అన్నింటికీ ఏదో అంటూనే ఉంటుంది. అయినా... విశాలి ఆమె మాటలు అంతగా పట్టించుకోలేదు. అనవసరంగా పుట్టింటివారు అత్తవారి మీద అవి ఇవి ఎందుకు కల్పించి చెబుతారో కూడా అర్థంకాలేదు. ఎంతైనా... 'పుట్టింటివారి ధోరణి ఈ విషయంలో చూడాలి' అనుకుంది.

ఓరోజు సాయంకాలం విశాలి తన మనసులో మాట చెప్పాలనుకుంది.

ఆ రోజు ఎక్కడికో సరదాగా తిరిగి రావడానికి తీసుకువెళతానన్నాడు శ్యామ్. స్నానం చేసి మంచిచీర కట్టుకుంది. అతని కిష్టమైన పకోడీలు వేసి ఉంచింది.

"ఏమండీ... నేనేదైనా ఉద్యోగంలో చేరుతానండీ! నెల తిరగ్గానే జీతం అందుకోవాలని సరదాగా ఉందండీ! ఇంతకంటే మంచి చీరలు కట్టుకోవచ్చు. దానధర్మాలు చేయవచ్చు. పేదపిల్లల్ని చదివించవచ్చు. మన పిల్లల్ని ఎంతో బాగా పెంచుకోవచ్చు!" భర్త ఎదపై వాలి ఎంతో గోముగా చెప్పింది.

శ్యామ్ అంతకంటే తెలివైనవాడు.

"నీకు ఉద్యోగం ఎందుకు విశాలీ... హాయిగా ఇంటిపట్టున ఉండి ఇంటిపనులు చేసుకోవచ్చుగా!" ఆమెను రెండు చేతులతో దగ్గరగా తీసుకుని కళ్ళల్లోకి కళ్ళు పెట్టి చూస్తూ సమాధానమిచ్చాడు.

"అది కాదండీ! నాకు ఉద్యోగం చెయ్యడం సరదా అండీ!" అంది మరింత మురిపెంగా!

ఆమె బుగ్గలు ముద్దాడిన శ్యామ్- "నీకు సరదాగా ఉంటే షికార్లకి వెళదాం! సినిమాలకి వెళదాం! మంచి చీరలు కొని పెడతా! నగలు చేయిస్తా! అంతేకాని, ఉద్యోగం చేయడం... అదేం సరదా? హాయిగా అమాంతం ఇద్దరి పిల్లల్ని కనేసి పెంచు! అప్పుడసలు టైమ్ మిగలదు. పైగా... మా అమ్మకి, నాన్నకి ఆడవాళ్ళు ఉద్యోగం చెయ్యడం అసలు ఇష్టముండదు. ఇంక ఆ మాట ఎత్తకు!" భార్యను మరింత గట్టిగా పెనవేసుకుని సమాధానమిచ్చాడు శ్యామ్.

'అమ్మో... శ్యామ్ కూడా అసాధ్యుడే!' అనుకున్న విశాలి తిరిగి వేచి చూడాలనుకుంది. అతని దగ్గర ఆ ప్రస్తావన మరింక తేలేదు.

కొంతకాలం గడిచింది.

విశాలికి ఇద్దరు పిల్లలు పుట్టారు. వాళ్ళు పెరిగి పెద్దవాళ్ళవుతున్నారు.., అత్త మామలు మరో కొడుకు దగ్గరకు వెళ్లారు.

పిల్లలిద్దరినీ స్కూల్లో చేర్పించారు.

సాయంకాలం ఇద్దర్నీ కూర్చోపెట్టుకుని చదువు చెబుతోంది.

పిల్లలతో ఆడుకోడానికి వచ్చిన వాళ్ళని కూడా కూర్చోపెట్టి చదివించడం, లెక్కలు చేయించడం మొదలుపెట్టింది.

"విశాలి గారూ! మీరు పిల్లలకి బాగా చదువు చెబుతారట! మా పిల్లలకి కూడా కాస్త చెప్పండి!" అంటూ ఆ చుట్టుపక్కల తల్లులు పిల్లల్ని తీసుకొచ్చి అప్పచెప్పారు. వద్దన్నా ఫీజు చేతిలో పెట్టి వెళుతున్నారు.

నెలకి తన సంపాదన రెండువేలు. బోల్డంత కాలక్షేపమే కాదూ! తన సంపాదన కోరిక నెరవేరుతోంది కూడా.

భర్తతో అదే మాట చెప్పింది.

"నేను క్యాంపులకి వెడితే నీకంతా చూడడం కష్టం! ఇదే బాగానే ఉంది విశాలి!" అన్నాడు సంతోషంగా.

ఆ చుట్టుపక్కల అందరితో విశాలికి మరింత పరిచయం ఏర్పడింది.

అందరి సహకారంతో పిల్లల కేర్‌సెంటర్ ప్రారంభించింది. ఇంటి వెనుకభాగం ఖాళీగా ఉంది. పిల్లలు ఆడుకోడానికి జారుడు బండలు, ఉయ్యాలలు వేయించింది.

శ్యామ్ సంతోషంగానే అంగీకరించాడు. పిల్లల సంరక్షణ చూడడానికి ఇద్దరు ఆయాలను, ఒక టీచర్ని పెట్టింది. సాయంకాలం పిల్లల ట్యూషన్‌కి మరో టీచర్ని కూడా ఏర్పాటుచేసింది.

తిరిగి వచ్చిన అత్తమామలు విశాలిని చూసి ఆశ్చర్యపోయారు. 'ఇంట్లో ఈ బెడదంతా ఏమిటి?' అని విసుక్కున్నారు.

"పోనీలేమ్మా! మీరు లేరు. పైగా... నేనూ క్యాంపుల కెడుతున్నా! ఇద్దరు చిన్నపిల్లలయితే విశాలి ఒంటరిగా ఉండడం కష్టం కదా! ఆమెకూ కాలక్షేపం ఉండాలి కదా!" శ్యామ్ విశాలిని సమర్థిస్తూ మాట్లాడాడు.

'... కాలక్షేపం అంటారు! కానీ, తనకూ కొన్ని ఆశయాలు ఉంటాయి. తనకూ కొన్ని కోరికలుంటాయి! అవి నెరవేరాలని వాళ్ళు ఎందుకనుకోరు?'... అనుకుంది మనస్సులో.

వాళ్ళకి అప్పుడే సమాధానం చెప్పదలుచుకోలేదు. సమయం రావాలనుకుంది.

అత్తమామల్ని చూడ్డానికి విశాలి తల్లిదండ్రులు కూడా వచ్చారు.

విశాలి నడిపే ఆ కేర్ సెంటర్, ఆమె చెప్పే ట్యూషన్స్ ఆ చుట్టుపక్కల సంచలనాన్ని కలిగించాయి.

విశాలి అత్తమామలకు. తల్లిదండ్రులకు కూడా మనస్సులో ఆశ్చర్యంగానే ఉంది. పైకి అనడానికి నోరు రావడంలేదు.

శ్యామ్‌కి చాలా సంతోషంగా ఉంది. "చాలా మంచిపని చేస్తున్నావు విశాలీ!" అంటూ పదేపదే అంటూనే ఉన్నాడు.

ఆరోజు ఆగస్టు 15.

పబ్లిక్ స్కూలు ప్రిన్సిపాలు వచ్చి విశాలిని ముఖ్యఅతిథిగా ఆహ్వానించింది.

విశాలికి చాలా సంతోషమనిపించింది. అంగీకరించి వాళ్ళని పంపించింది.

కేర్‌సెంటలో 8 గంటలకు జెండా వందనం చేయించింది.

అందరికీ చాకెలెట్లు, లడ్డూలు పంచి పెట్టింది. ఆ చుట్టు పక్కలున్న మురికివాడల్లో పిల్లల్నీ, తల్లుల్నీ, అందరినీ పిలిచింది. అందరికీ స్వీట్లు ఇచ్చింది.

పరిశుభ్రంగా ఎలా ఉండాలో, ఎందుకుండాలో, ఎందుకు చదువుకోవాలో వివరించి పంపించింది.

'మీ కాల్లు మొక్కుతాం తల్లి... మా పిల్లలకి కూడా రెండు ముక్కలు వంటబట్టేటట్టు చెయ్య' మని ప్రాధేయపడ్డారు.

మధ్యమధ్యలో వచ్చి వెళ్లమని సలహా ఇచ్చింది.

తరువాత పబ్లిక్ స్కూలు ఫంక్షన్‌కి బయలుదేరింది.

అత్తమామల్ని, తల్లి తండ్రుల్ని, భర్త శ్యామ్‌ని రమ్మని పట్టుపట్టింది. ముందు వద్దనుకున్నా అదేమిటో చూడాలని బయలుదేరారు.

విశాలిని సగౌరవంగా ఆహ్వానించారు. ఆమె వెంట అత్తమామలు, తల్లి తండ్రులు, పిల్లలతో శ్యామ్ నడిచారు.

అలా గౌరవం పొందడంలో ఏదో చెప్పలేని సంతోషం అందరికీ కలిగింది. విశాలి చేస్తున్న కృషిని ఎంతగానో అభినందించారు. ఆడవాళ్ళు ఆమె బాటలో నడిచి కృషి చేయాలన్నారు.

"దేశమును ప్రేమించుమన్నా! మంచి అన్నది పెంచుమన్నా! సొంతలాభము కొంత మానుకు పొరుగువానికి తోడు పడవోయ్! '... అన్న గురజాడ వారి మాటలు అక్షరాలా నిజం చేసిన మహిళ విశాలి! అందరికీ ఆదర్శం!" అంటూ పేర్కొన్నారు.

ఆమె చేత జెండావందనం చేయించారు. విశాలి కళ్ళల్లో ఆనందభాష్పాలు ముత్యాలై మెరిశాయి.

విశాలిని మాట్లాడమని అందరూ పట్టుపట్టారు.

ఆమేమి మాట్లాడుతుందనుకున్నారు అత్తమామలు. ఆమె ఏమి చెబుతుందో వినాలనుకున్నాడు శ్యామ్!

విశాలి మైక్ దగ్గరకు వచ్చింది.

చిన్నతనంలో తనకు మనసులో ఉద్యోగం చేయాలని ఎంత కోరికగా ఉండేదో వివరించింది. తరువాత తల్లితండ్రులు, అత్త మామలు, భర్త ఏ విధంగా వద్దన్నారో తను మనస్సులో ఏ విధంగా మధన పడిందో తెలియచెప్పింది.

'స్త్రీలకు ఓమనసు ఉంటుందనీ, అందులో ఆలోచనలు, ఆశయాలు, కోరికలు ఉంటాయని, ఎందుకు ఆత్మీయులు గుర్తించ' రని ప్రశ్నించింది.

తనకూ ఓ మనసు ఉందని, అది ఇన్నాళ్ళకు ఆచరణలో చూపించగలిగానని, ప్రతి ఒక్కరూ ఎదుటివారిని గౌరవించడం, వారు చెప్పినది వినడమేకాదు.., తమని తాము గౌరవించుకోవాలని, తనకూ ఓ మనసుందని గుర్తుంచుకోవాలని.., సమాజం కోసం, దేశం కోసం పాటుపడాలని, తన మనసును తాను గౌరవించుకోవాలి, మనసులోని మాటలు